Matti Mäkelä 15.10.2021

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Asiantuntijalausunto eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokuntaan ti 19.10, HE 156/2021 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta

Pyydettynä lausuntona metsätuhojen torjunnasta annetun lain muutosesityksestä Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Yleisiä näkemyksiä

Metsien elinvoimaisuuden turvaaminen ja metsätuhojen kansantalouden näkökulmasta kustannustehokas torjunta ovat tärkeitä metsäpoliittisia tavoitteita, joiden merkitys kasvaa entisestään tulevina vuosina. Ilmastonmuutos lisää laajojen metsätuhojen esiintymisen riskiä myös Suomessa, vaikka toistaiseksi Suomi on järkevällä metsäpolitiikalla niitä onnistunut kiitettävästi ehkäisemään. Metsätuhojen torjunnassa aktiivinen metsänhoito on avainasemassa. Tavoitetta edistää myös toimijoita tasapuolisesti kohteleva metsätuhojen torjunnasta annettu lainsäädäntö.

Metsäteollisuus korostaa, että myös metsätuhojen torjunnasta annetun lainsäädännön kehittämistä tulee ohjata kansantaloudellinen kustannustehokkuus. Metsätuhojen torjunnasta annetun lain tulee edistää metsien elinvoimaisuutta siten, että metsäalan kilpailukykyä ei tarpeettomasti heikennetä. Siten lainsäädäntöä tulee tarpeen mukaan muuttaa siten, että toimijoita koskevia velvoitteita ei kiristetä liian etupainotteisesti. Metsäteollisuus muistuttaa, että tarpeettoman tiukat velvoitteet johtavat metsäteollisuuden kilpailukyvyn heikkenemiseen, joka suoraan heijastuu myös metsätalouden edellytyksiin ja metsätalouden aktiivisuuteen.

Kirjanpainajatuhojen ehkäisy

Metsäteollisuus korostaa kirjanpainajatuhojen ehkäisyn merkitystä. Olemme viime vuosina nähneet, miten laajoja metsätuhoja kirjanpainajat ovat tehneet esimerkiksi Keski-Euroopassa johtaen muun muassa Saksan metsien hiilinielujen merkittävään laskuun. Metsäteollisuus kuitenkin muistuttaa, että kuten hallituksen esityksessä todetaan, kuusipuutavaran poiskuljettaminen metsästä ei ole ainoa keino ehkäistä kirjanpainajatuhoja. Laajan synteesitutkimuksen mukaan tehokkaimmat keinot kirjanpainajatuhojen ehkäisemiseksi ovat sekapuuston lisääminen, harvennusten tehostaminen ja metsien kiertoajan lyhentäminen. Hallituksen esityksen perusteluissa on edellä mainituista metsänhoidollisista keinoista nostettu esille sekapuuston lisääminen. Lisäksi esityksessä mainitaan myös oikea-aikainen metsänhoito.

Matti Mäkelä 15.10.2021

Metsäteollisuus katsoo, että kirjanpainajatuhojen ennaltaehkäisyssä on perusteltua laajentaa valtioneuvoston asetuksella säädettävää A-vyöhykettä. Hallituksen esitykseen sisältyvässä asetusluonnoksessa Satakunta, Pirkanmaa ja Etelä-Savo sisällytettäisiin kokonaisuudessaan A-vyöhykkeeseen, kuten myös osia Keski-Suomesta, Pohjois-Savosta ja Pohjois-Karjalasta. Metsäteollisuus kuitenkin katsoo, että Satakunnan ja Pirkanmaan pohjoisosat tulisi jättää osaksi B-vyöhykettä. Satakunnan ja Pirkanmaan pohjoisosien tilannetta tulisi seurata tarkasti ja lisätä tarvittaessa alueet A-vyöhykkeeseen vasta myöhemmin.

Ytimennävertäjätuhojen ehkäisy

Metsäteollisuus kannattaa mäntypuutavaran poiskuljetuksen tilavuusrajan nostoa ja katsoo, että esitys on tutkimusnäytön mukaan perusteltu. Lisäksi metsäteollisuus katsoo, että myös vastaisuudessa tutkimuksen ja seurannan tulosten perusteella tulee arvioida mahdollisuuksia lieventää pieniläpimittaisen mäntypuutavaran poiskuljetuksen rajoja.

Juurikäävän torjunta

Metsäteollisuus toteaa, että männynjuurikäävän leviämisestä tarvitaan tutkimustietoa nykyistä enemmän ennen lakisääteisten velvoitteiden laajentamista. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, männyntyvitervastaudin osalta ei tarkasti tiedetä, missä määrin ja millä nopeudella juurikääpä leviää kannosta tai puusta naapuripuuhun turvemaiden männiköissä. Siten metsäteollisuus katsoo, että myös juurikäävän torjunnan vaikuttavuuteen liittyy epävarmuuksia. Lisäksi metsäteollisuus tuo esille, että hallituksen esityksessä juurikäävän laajennetun torjunnan kustannuksia esitetään hyvin epämääräisesti. Yhteenvetona metsäteollisuus toteaa, että esitetty juurikäävän torjunnan lakisääteisen velvoitteen laajentaminen ei välttämättä ole nykytiedon valossa kustannustehokas toimenpide metsäalan tai kansantalouden näkökulmasta.

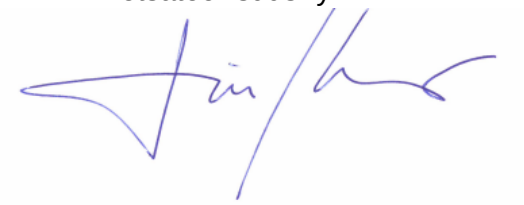
Metsäteollisuus tuo esitetyn juurikäävän torjuntavelvoitteen laajentamisen yhteydessä esille urean hyödyntämiseen liittyvän epävarmuuden. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, kasvinsuojeluaineiden sisältämien tehoaineiden riskit arvioidaan ja tehoaineet hyväksytään EU:ssa ja että urean käyttö ei välttämättä ole mahdollista juurikäävän torjunnassa tulevina vuosina. Mikäli torjuntavelvoitteet laajenevat ja urea ei ole jatkossa hyödynnettävissä, torjunta-aineiden tarjonta laskee merkittävästi samalla, kun kysyntä kasvaa. Kyseinen markkinahäiriö olisi äärimmäisen haitallinen käytännön toimijoille. Lakisääteisiä velvoitteita on vaikea täyttää, mikäli markkinoilla ei ole saatavissa soveltuvaa torjunta-ainetta. Metsäteollisuus katsoo siten Suomen toimenpiteet tarpeelliseksi, jotta ureaan perustuvan juurikäävän torjunta olisi mahdollista Suomessa myös jatkossa. Mikäli urea poistuu markkinoilta, juurikäävän torjunnan tukea tulisi uudelleen harkita kestävän metsätalouden rahoituslainsäädännössä.

Matti Mäkelä 15.10.2021

Toimijoiden tasapuolisuus

Metsäteollisuus yhtyy hallituksen esityksessä esille tuotuun näkemykseen, että ammattimaisen toiminnanharjoittajan määritelmän kattavuus erilaisten toimijoiden osalta on nykyisin puutteellinen, koska määritelmä koskee vain puutavaran omistajaa ja hakkuuoikeuden haltijaa. Metsäteollisuus katsoo, että tasapuolisuuden näkökulmasta hallituksen esitys on huomattava parannus verrattaessa nykyiseen lainsäädäntöön ja kannattaa siten metsätuhojen torjunnasta annetun lain 2 §:ään esitettyä muutosta.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja